

Els diaris de més tirada a l'Estat espanyol han informat de manera esbiaixada sobre el cop militar a Hondures. En realitat, en aquest país centreamericà mai hi ha hagut una veritable democràcia, i sí molta fam i corrupció

VICENÇ NAVARRO

CATEDRÀTIC DE POLITIQUES PÚBLIQUES (UPF)

La veritat silenciada d'Hondures

La interpretació més generalitzada de perquè va haver-hi un cop militar a Hondures (reproduïda en els cinc rotatius de més tirada a Espanya) és que aquest va ocórrer per parar l'intent del president Manuel Zelaya de «perpetuar-se en el poder». El diari més actiu en la promoció d'aquesta explicació ha estat *La Vanguardia*, ja que el seu corresponal a l'Amèrica Llatina, el Sr. Ibarz, va entrevistar el general que va realitzar el cop, Romeo Vásquez, donant-li l'oportunitat que justificqués el cop, indicant que la intervenció militar era constitucional, necessària per impedir que el Sr. Zelaya es perpetués en el poder. El Sr. Ibarz va entrevistar també el cardenal Óscar Rodríguez Maradiaga, arquebisbe de Tegucigalpa, que va justificar també el cop referint-se a la necessitat de recuperar la legalitat, interrompuda pel president Zelaya. És interessant subratllar que fa setanta anys, a Espanya, *La Vanguardia*, que llavors era anomenada *La Vanguardia Española* (proprietat de la família Godó, que va donar suport al cop militar de 1936), va justificar Franco en contra del Front Popular amb arguments semblants als utilitzats pels colpistes a Hondures. Segons *La Vanguardia Española*, el Front Popular, democràticament elegit, havia violat la Constitució, sent necessari l'Alzamiento Nacional per recuperar la legalitat.

El biaix conservador de la cobertura mediàtica del que ocorre a Hondures explica que cap d'aquells cinc rotatius no hagi entrevistat personalitats hondurenys conegudes per la seva oposició al cop militar. En cas d'haver-ho fet, com han fet diversos mitjans als EUA, els lectors d'aquests rotatius tindrien informació que avui no tenen. A més d'entrevistar el cardenal procolpista, *La Vanguardia* podria haver entrevistat, per exemple, l'arquebisbe hondureny de Copán, Luís Alfonso Santos Villena, que, en les entrevistes que va donar al *Catholic News Service* (04.08.09) i a la CNN (06.08.09), va indicar que «alguns diuen que Zelaya va amenaçar la democràcia en proposar canviar la Constitució. Però els pobres d'Hondures saben que Zelaya va pujar el salari mínim. Del que són conscients és que va defensar els pobres. Aquesta és la raó per la qual ara són al carrer, bloquejant carreteres i demanant la tornada de Zelaya». El president Zelaya va doblar el salari mínim, mesura que el va enfrontar a la patronal; va proveir menjars gratuïts a les escoles (el 72% dels nens hondurenys, en zones rurals, tenen problemes de malnutrició) i va vetar la proposta de l'Assemblea Nacional de prohibir la utilització de la píndola postcoital. Aquestes polítiques van canviar l'actitud de les classes populars cap al Govern de Zelaya. Com va assenyalar el dirigent pagès Rafael Alegría, «Zelaya va donar esperança al poble». Els sindicats i pagesos, com la població indígena, van donar suport a Zelaya, el qual, pel fet de procedir de l'establishment, havia tingut aquells sectors en contra. Però, en la mesura que aquestes forces van recolzar Zelaya, l'oligarquia es va mobilitzar per aturar aquest procés. Com va indicar l'arquebisbe Santos, «és un

error assumir que Hondures tingui una democràcia i que l'Assemblea representés la majoria. Mai no va haver-hi democràcia a Hondures. El que tenim és un sistema electoral en què a la població se li ofereix l'oportunitat d'escollir entre uns candidats que han estat escollits per l'elit. La població no està representada ni per l'Assemblea ni pel Tribunal Suprem, escollits pels rics del país. Som el país més corrupte de l'Amèrica Central. No podem dir que tinguem una democràcia en la qual la població participi en les decisions». En realitat, fins i tot el Departament d'Estat dels EUA, en el seu informe sobre els drets humans de 2008, va indicar que a Hondures, «encara que la Constitució parla d'un sistema jurídic independent, el sistema està fi-

Manuel Zelaya va doblar el salari mínim; va proveir de menjar gratuït les escoles i va vetar la prohibició per l'Assemblea Nacional de l'ús de la píndola postcoital

nançat amb escassos recursos, subjecte a una corruptela clientelar i a múltiples influències. El Tribunal Suprem nomenat pels dos grans partits no té autonomia i està clarament influenciat políticament, dins d'una cultura de corrupció». Va ser aquest tribunal el que va ordenar la detenció del president, seguint les ordres dels dos partits que dominen l'Assemblea.

El nou president, Roberto Micheletti, va ser una veu poderosa durant la dictadura militar i el Govern autoritari que va seguir després. Segons *The New York Times*, el seu cap de campanya en les darreres eleccions, Billy Joya, va ser dirigent de la policia política els anys vuitanta, responsable de les tortures i desaparicions que van caracteritzar el període. Avui és assessor dels colpistes en temes de seguretat. Com va assenyalar l'arquebisbe Santos, «les persones darrere del cop no eren demòcrates. A ells no els importa que hi hagi nens morint de fam o persones morint en els hospitals per manca de medecines» (entrevista en la ràdio jesuïta

Als EUA el màxim defensor del Govern colpista és l'advocat Lanny Davis, que va ser assessor del president Clinton i de la candidata Hillary Clinton

Progreso). El nou Govern ha iniciat una brutal repressió, que no ha pogut parar les mobilitzacions populars i vagues contra el cop.

Als EUA el màxim defensor dels colpistes és l'advocat Lanny Davis, que representa la Cambra de Comerç d'Hondures i que va ser en el seu dia el representant legal de la dictadura pakistanesa del general Musharraf. Avui assessorava el món empresarial nord-americà en el seu intent de fer fracassar la proposta de llei que facilitaria la sindicalització dels treballadors als EUA. Va ser assessor del president Clinton i de la candidata Hillary Clinton, la qual avui és la persona del Govern d'Obama més tolerant amb el govern colpista. Aquestes dades són desconegudes pels lectors d'aquells cinc rotatius. ©